І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛЮТОГО 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, FEBRUARY 7, 1975 No. 26. VOL. LXXXII.

Роковини 22-го Січня в Чикаґо

Чикаґо. — В неділю, 26-го січня 1975 р., заходами місцевого Відділу УККА під головуванням д-ра Юліяна Куляса, відбулися урочистості відзначення роковин 22-го Січня, світлих роковин Самостійности і Незалежности України — інформує місцевий тижневик „Нова Зоря" з 2-го лютого. На програму святкувань склалися благодарні св. Літургії в усіх українських церквах Чикаґо, увечері, о год. 6-ій, відбувся в репрезентативній залі Фонтана Д'ор Бенкет, з участю Владик Ярослава, єпископа єпархії св. Отця Николая та Преос. Владики Контантина, єпископа Української Православної Церкви, численних представників різних етнічних ґруп метрополітального Чикаґо і усіх понад 600 учасників. Почесними гостями були Ніль Т. Гартіґан, заступник губернатора стейту Іллиной, Карло Куртіс, сенатор ЗСА, Франк Аннунзіо, конґресмен ЗСА, Т. Гайд, конґресмен ЗСА та Едвард Дж. Дервінські, конґресмен ЗСА, якому з нагоди Свята Державности надано почесть „Громадянина Року" за його виїмкову діяльність в обороні прав поневолених народів.

Свято розпочалося внесенням прапорів та відспіванням американського гимну, після чого Владика Ярослав провів молитву. Свято відкрив голова Відділу УККА д-р Юліян Куляс, а майстрами церемонії були п-ні Ганна Черінь — Паньків і д-р Мирон Куропась.

Вечерю поблагословив Владика Константин.

Промову англійською мовою виголосив Карло Т. Куртіс, а в українській мові д-р Юліян Куляс. Промовляли згадані представники уряду ЗСА.

В мистецькій частині виступав відомий баритон д-р Іван Рудавський, якому акомпаньював д-р В. Кассараба, як теж вокальне тріо „Незабудьки", в складі пань: М. Костелина, О. Савин і В. Судівка, при фортепіяновому супроводі Наді Савин.

Заключну молитву провів Пастор Олекса Гарбузюк, голова Все-Українського Євангельсько Баптистського Збору.

На закінчення всі присутні відспівали український національний гимн.

Український День в Картереті

Посадник міста Картерет, Н. Дж., д-р Іван Феник (сидить по-середині) проголошує День Української Незалежности. На фото (зліва): Я. Зубенко, П. Прокопяк, Д. Джаґельську, К. Симчак, Р. Маґела, І. Рачинська, С. Якубович, Архиєп. Марко, З. Сенюк, В. Янів, І. Маґела, М. Гидзік, о. монс. В. Поспішил, І. Кушнір, С. Гамерський, П. Прокопяк, А. Трух, А. Гедеш, Г. Дизьо, Р. Грицуна, В. Матлаґа.

Картерет, Н. Дж. (Василь Матлаґа). — Заходом Українського Громадського Комітету, місцева українська громада імпозантно відзначила Роковини Незалежности і Соборности.

Започатковано свято 10-го січня ц. р. Посадник міста д-р Іван Феник, підписавши проклямацію з нагоди Дня Української Незалежности, згадав в ній боротьбу українського народу за свою незалежність і висловив надію, що остаточно правда і воля переможуть і прийде час, що український нарід знову заживе свобідно у своїй власній державі.

Підкреслюючи своє українське походження, д-р І. Феник заявив, що він гордий з того, що першу проклямацію, яку він підписує на початку своєї каденції, є проголошення 22-го січня „Українським Днем" в місті Картереті. Він тим закликав всіх мешканців міста прилучитись до американців українського походження й разом вшанувати День Української Незалежности. Про цю подію місцева і довколишня американська преса подала знимку і прихильну статтю.

У середу, 22-го січня, о год. 8-ій ранку біля міської ратуші зійшлись молодь СУМА, учні Школи Українознавства, члени ООЧСУ та старше громадянство міста Картерет. У приявності біля 40 осіб та двох міських радних мейор д-р Іван Феник та голова Громадського комітету Василь Матлаґа виголосили відповідні промови про ціль свята. Під час піднесення обидвох прапорів присутні відспівали американський і український гимни.

Свято Січневих Роковин завершено в неділю 26-го січня ц. р. В намірінні українського народу відслужено в обох церквах Службу Божу. В українській православній церкві св. Димитрія відслужив о. Петро Мелех, а в українській католицькій св. Марії о. монс. д-р Віктор Поспішіль. В своїх проповідях вони згадували про сьогоднішнє свято і закликали громадян взяти численну участь у Святочній Академії.

Академія відбулась о год. 3-ій по полудні в залі Української Централі св. Димитрія в Картереті. Свято започатковано співом американського гимну у виконанні хору під дир. Д. Зазворського. Вступним словом відкрив свято голова місцевого Відділу ООЧСУ Іван Рачинський, привітавши Архиєпископа Марка, отця д-ра Віктора Поспішіля, отця Петра Мелеха, посадника міста д-ра Івана Феника і всю громаду.

Святочну промову англійською мовою виголосив Владика Марко, а українською мовою директор Школи Українознавства інж. Володимир Янів.

Проклямацію англійською мовою відчитав сумівець Іван Брус. Відповідні до Свята вірші деклямували: А. Шевчук, К. Жила - Гайдук, Б. Шевчик, Ю. Калічинська, М. Ґнат, В. Бакальо і Д. Лучак.

Відтак в мистецькій програмі виступали танцювальна група СУМА і танцювальна група молоді св. Димитрія в Картереті під керівництвом Володимира Юрченюка.

Ансамбль юних бандуристів з Бавнд Бруку виконав кілька народних і жартівливих пісень, а мішаний хор при церкві св. Димитрія під дир. Д. Зазворського дві пісні.

В імені Громадського Комітету його голова Василь Матлаґа подякував громаді за участь та виконавцям програми.

По-англійськи, голова Української Централі св. Димитрія і заст. Гром. Комітету Андрій Гедеш склав подяку виконавцям і громаді. Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено Святочну Академію.

Січневі Роковини в Гартфорді

Посадник Гартфорду підписує проклямацію Дня Української Незалежности. На фото (зліва): Роксоляна Саляк, посадник Джордж Атенсон і голова Відділу УККА д-р Осип Теслюк.

Гартфорд, Конн. (П. Ш.) — Відділ УККА при співпраці місцевих організацій врочисто відзначив роковини відновлення української державности Актом 4-го Універсалу 22-го січня 1918 року. В ранніх годинах у церквах обох віровизнань були відслужені Богослуження в намірінні українського народу. О годині 4-ій по полудні в залі Українського Народного Дому відбулася Святочна Академія, яку започатковано американським національним гимном та привітанням учасників свята головою Відділу УККА д-ром О. Теслюком. Вступним коротким словом голова з'ясував причини відзначування роковин Незалежности України. Виконаний хором „Діброва" — „Отче наш", сольо п. Я. Заставський, надало властивого святочного настрою Академії. Другою точкою було пісня „Ой зійшла зоря" — сольо пп. О. Кінах і О. Кузьма.

Проклямацію губернаторки Алли Грассо відчитала Христя Кінах, а проклямацію мейора міста Джорджа Атенсона відчитала Оля Кузик.

Святочну доповідь виголосив Федір Корщенюк. Прелеґент в сконденсованій формі проаналізував історію УНР-ди, причини її упадку та наслідки української державности з перспективи минувшини, що за словами прелеґента привело до Акту 30-го червня 1941 року, а пізніше створення УПА.

Пластові юнаки в складі Дарії Пришляк, Марти Якимів, Ореста і Андрія Зборовських відрецитували вірш „22 січня" — Б. Крихкого. Від Визвольного Фронту Ірина Якимів віддеклямувала вірш „Четвертий Універсал" — Ст. Орлюка. З черги знову виступив хор з піснями: „Пісня про Дніпро" — сольо Анна Пришляк, при музичному супроводі Андрія Пришляка.

Відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено святочне відзначення Незалежности і Соборности Української Держави.

ПАНАХИДА ЗА сл.п. ОЛЬГУ БАСАРАБ

Ню Йорк. — Заходом Українсько - Американської Жіночої Допомогової Організації ім. Ольги Басараб тут буде відправлена в неділю, 9-го лютого ц.р., по Службі Божій (11-ій) в долішній каплиці церкви св. Юра Панахида за спокій душі сл.п. Ольги Басараб в річницю її смерти. До Панахиди співатиме хор церкви св. Юра під дириґентурою Івана Хомина.

Репрезентанти українських організацій відбудуть нараду в справі святкування 200-річчя ЗСА

Ню Йорк. — Репрезентанти усіх українських організацій Ню Йорку і Метрополії в понеділок, 10-го лютого ц.р. о год. 7:30 вечором в приміщенні Українського Інституту Америки (2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку відбудуть наради, щоб обговорити пляни української участи у святкуваннях 200-річчя Незалежности ЗСА, яке припадає в 1976 році. Засідання відбудеться з ініціятиви Володимира Бакада, президента Українського Крайового Комітету 200-річчя Америки. Володимир Бакат працює також в американському подібному комітеті міста Ню Йорку і на засіданні він докладно поінформує учасників про пляни міста й евентуальну українську участь у цих святкуваннях.

ЗБІРКА НА ПАМ'ЯТНИК МИХАЙЛА ГОЛИНСЬКОГО

Едмонтон, Канада. — Окремий Комітет, що розпочав тут збірку пожертв на поставлення пам'ятника на могилі св. п. співака Михайла Голинського. Охочі допомогти можуть пересилати свої пожертви на адресу: Holynsky Memorial Fund, 10859—93rd St., Edmonton, Alta., Canada

Пласт заповідає XII Крайовий З'їзд ЗСА

Ню Йорк. — Крайова Пластова Старшина в ЗСА інформує, що XII-й Крайовий Пластовий З'їзд в ЗСА відбудеться в днях 19 і 20-го квітня 1975 р. на відпочинковій оселі Українського Народного Союзу „Союзівка" біля Кергонксону, Н.И. Початок нарад З'їзду заповіджено на суботу о год. 10:15 ранку. В інформації сказано, що Крайова Пластова Старшина подасть докладну програму в найближчому „Пластовому Листку".

РОЗГЛЯД „ПРОБЛЕМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ" В ГАМІЛЬТОНІ ДРАТУЄ СОВЄТСЬКИХ ПРОПАҐАНДИСТІВ

Київ. — У газеті „Радянська Україна" з 31-го січня кандидат історичних наук М. Варварцев опублікував статтю «Сидячи на айсбергах „холодної війни"», в якій займає між іншим становище до відбутої в Гамільтоні, Канада конференції на тему „Проблеми сучасної України". Конференція відбулася, як відомо, ще під кінець жовтня 1974 року за ініціятивою Департаменту політичних наук МекМастер університету під керівництвом Міждепартаментального комітету на чолі з проф. П. Потічним. Конференція була незвичайно успішна і притягнула увагу багатьох видатних українських і іноземних спеціялістів.

М. Варвацев намагається натаврувати цю конференцію як ще одну спробу прихильників „холодної війни" у їх намаганні не допустити до „розрядки" у відносинах між СССР і західнім світом. Він багато пише про „агресивну доктрину «наведення мостів», яка була проголошена ще в 60-их роках і правила за обґрунтування спроб грубого втручання імперіялізму у внутрішні справи соціялістичних країн Східньої Европи". Засобом у цьому має бути, як пише М. Варварцев, „буржуазний націоналізм". За словами Варварцева, стратеги „холодної війни" на Заході „особливих зусиль докладають до того, щоб підняти струхлявіле тіло націоналізму на котурни з допомогою „науки"... Це виявляється, передусім, у створенні спеціяльних „програм по вивченню проблем національностей СРСР", розрахованих на тривалий час".

Коли ж йдеться про конференцію на МекМастер університеті у Гамільтоні, то там, пише совєтський автор, „за науковоподібним фасадом збіговиська заокеанських «українознавців» ішлося, однак, про речі, надзвичайно далекі від науки. Виступи титулованих та нетитулованих «експертів» зводилися до пропозицій оновити пропаґанду націоналістичної ідеології під виглядом розширення «українознавчих студій». Так, професор Вашингтонського університету Дж. Решетар виклав цілу низку завдань, зміст яких полягає у вимозі переписати, звичайно, на націоналістичний копил, всю історію українського народу, зокрема, розвиток його культури. Виходячи з тієї ж ставки на націоналізм, апологети імперіялізму найохочіше використовують тепер і „китаїзовану» форму ідеологічних диверсій".

Свої, мабуть замовлені, міркування вчений совєтський історик закінчує стандартним ствердженням про те, що „спроби антикомуністів ґалванізувати націоналізм під різними масками свідчать про дальше поглиблення кризи буржуазної ідеології, її ідейну злиденність і наукову неспроможність". Він пише про „непримиренність буржуазного націоналізму і пролетарського інтернаціоналізму, (тобто російсько-совєтського імперіялізму і колоніялізму), про необхідність рішучого викриття ворожої марксизму-ленінізму ідеології, хоч які мундури вона не надягала б".

Секретаріят СКВУ запротестував проти чергового перекручування фактів

Торонто. — Після засуду у Вінниці на 8 років з'язниці лікаря М. Штерна, людини жидівської національности, нібито за „торгування ліками", а властиво за те, що Штерн вніс аплікацію на виїзд до Ізраїлю — в совєтській, а також закордонній пресі появилися були численні замітки і коментарі. Англомовна преса в ЗСА і Канаді, зокрема остання, друкувала свої замітки про Штерна під заголовком: „Вирок українського суду у Винниці". Проти таких тенденційних звітувань, які могли б викликати непорозуміння між українцями і жидами, запротестував Секретаріят СКВУ, який видав опрацьоване в англійській мові і розіслане пресі повідомлення, в котрому відмічує, що в совєтській системі такі установи як „український суд" і „українська справедливість" фактично не існують, чого найкращим доказом є те, що, наприклад, Валентин Мороз і численні другі українці сидять не в українських, а московських тюрмах і концтаборах. Так зване „українське судівництво" повністю підпорядковане головній прокуратурі в Москві і суди в Україні судять згідно з інструкціями з центру — говориться у протесті СКВУ.

„Вінніпеґ Фрі Пресс" з 13-го січня ц.р. відмічує, що українці Вінниці і околиць, які особисто знали засудженого д-ра М. Штерна, „сміливо обороняли його, збиваючи арґументи і закиди совєтської прокуратури про „спекуляцію ліками".

СССР заперечив вістки про бази в Португалії

Москва. — Газета „Правда" і аґенство ТАСС опублікували 4 лютого повідомлення, формально заперечуючи вістки, покликуючись на португальську заяву, мовляв, СССР поробив заходи, щоб дістати морські бази на території Португалії. У повідомленні нічого не говориться, однак, про те, що Москва звернулася до Португалії з пропозицією уможливити для совєтської риболовної фльоти користування португальськими портами. Совєтське заперечення є фактично повторенням португальського заперечення без ніякого з'ясування фактичного становища СССР, що тільки підтверджує факт про заходи совєтського уряду такі бази для себе в Португалії дістати.

У столиці Перу військо придушило бунт поліцаїв

Ліма, Перу. — У середу, 5 лютого, перуанські військові частини із допомогою танків придушили тут бунт поліцаїв, які вимагали підвишок у заробітних платнях. Під час збройного зудару вбито кілька поліцаїв, а багатьох арештовано. Коли військові частини заатакували поліційний ґарнізон, то по Лімі поширилися заворушення молодих людей, які спалили клюб армійських офіцерів, ушкодили ряд грабували багато крамниць, підпалили приміщення контрольованих урядом газет і повибивали вікна в готелях. Лівий військовий уряд Перу проголосив в країні „надзвичайний стан", згідно з яким всі конституційні права завішені, і встановив в столиці „поліційну годину" від 10-ої год. вечора до 5-ої рано.

В КОМСОМОЛІ УКРАЇНИ ПЕРЕВЕДЕНО ЧИСТКУ

Київ.—На IV пленумі ЦК ЛКСМ (комсомолу), що відбувся тут 25 січня, не тільки піддано критиці дотеперішню діяльність цієї офіційної молодечої організації в Україні, а й переведено зміни у її керівництві, „звільнивши у зв'язку з переходом на партійну роботу" дотеперішнього довголітнього першого секретаря ЦК А. М. Гіренка, переобраного до ЦК ЛКСМ на XXII з'їзді комсомолу України в березні 1974 року. На цьому пленумі А. М. Гіренко вже не виступав зі звітною доповіддю, хоч це повинен би був зробити, а з такою доповіддю виступив дотеперішній другий секретар ЦК А. І Корнієнко, якого пленум обрав першим секретарем. А. І. Гіренка звільнено також і від обов'язків члена бюра ЦК ЛКСМ. Невідомо тільки, чи він остався ще в складі ЦК ЛКСМ. Другим секретарем ЦК обрано М. П. Белоблоцького, а секретарем і членом бюра ЦК С. П. Бабича. Компартію України на пленум репрезентував другий секретар ЦК КП України І. К. Лутак, а ЦК ВЛКСМ—секретар ЦК С. Г. Артюнян.

У повідомленні РАТАУ про пленум комсомолу України говориться, що „комсомольські організації республіки під керівництвом партійних комітетів провели значну роботу по мобілізації молоді на розв'язання важливих народногосподарських завдань... Понад 1600 молодіжних колективів, 43 тисячі молодих виробничників уже працюють в рахунок десятої п'ятирічки". Зробивши таке ствердження, відразу йде також мова про те, що „комсомольські організації республіки ще не повною мірою використовують наявні можливості в боротьбі за підвищення ефекивности виробництва, зростання продуктивности праці, поліпшення всіх якісних показників, у справі виховання молоді в дусі комуністичного ставлення до праці. Не скрізь виявляється справжня турбота про підвищення аванґардної ролі комсомольців на виробництві".

Пленум зобов'язав „предметніше зайнятися роботою комсомольських організацій тих підприємств і галузей, де допущено відставання від контрольних цифр п'ятирічки, посилити увагу до роботи молоді на пускових об'єктах". Далі стверджується, що „слід постійно поліпшувати діяльність комсомольських організацій по вихованню молоді на революційних, бойових і трудових традиціях Комуністичної партії радянського народу, в дусі радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму, непримиримости до будьяких проявів буржуазної ідеології і моралі".

В постановах пленуму „учасники запевнили Центральний комітет КПРС, що комсомольці, вся молодь республіки віддадуть свої сили і знання виконанням грандіозних накреслень нашої партії, чудовими трудовими досягненнями ознаменують черговий XXV з'їзд КПРС". Як видно з повідомлення, нове керівництво комсомолу України під проводом Корнієнка має за завдання у ще більшій мірі залучити українську молодь до „будови комунізму", або інакше, до будівництва економічно-технічної сили російської совєтської імперії.

ПЛЯН ВИКОНАНО ТІЛЬКИ НА ...47%

Вінниця. — Совєтська українська преса багато пише про „досягнення" на відтинку механізації сільського господарства в Українській ССР і про „оснащення колгоспів та радгоспів модерною технікою". Останнім часом, однак, республіканські газети вдарили на сполох, мовляв, механізація то і є, але немає механізаторських кадрів. В газеті „Сільські вісті" з 31-го січня опубліковано інформація про ситуацію на відтинку забезпечення механізаторськими кадрами у Вінницькій області, про яку досі ніде не згадувано як про відсталу. З репортажу виявляється, що „у переважній більшості господарств Вінниччини відчувається нестача механізаторських кадрів. У Вінницькому районі за чотири роки п'ятирічки плян підготовки спеціялістів масових професій виконало лише на сорок сім процентів".

В згаданому районі, в селі Стрижавка, є районне об'єднання „Сільгоптехніка", завданням якого є готовити спеціялістів. Обласне управління виділило кошти на підготову ста тридцяти трактористів, але до навчання „приступили тільки сімдесят дев'ят чоловік". Заняття, як пише газета, нібито почались ще на початку грудня минулого року, але „процес комплектування триває й досі. Деякі юнаки і дівчата, провчившись по тижню, більше не з'являються. Трапляється й таке: зберуться учні в авдиторії, а викладача немає. І розходяться".

Але труднощі не тільки в цьому, вони також побутово-житлового характеру. Щоб відвідувати цю школу, деяким учням треба кожного дня пішком йти до школи і по тридцять кілометрів, якщо не пощастить дістатися на „попутній автобус", бо в місцевості, де є школа, немає ні гуртожитку, ні мешкань для курсантів. Треба справді „стійких курсантів", як пише совєтський кореспондент, щоб відвідувати такі курси механізаторів. Районні і обласне управління підходять до цього питання по-бюрократичному: „видають наказ, доводять пляни підготовки спеціялістів. На цьому і кінчаються всі турботи. Тимчасом забезпеченість кадрами з розрахунку на двозмінну роботу в господарствах району становить лише вісімдесят два проценти. Дуже низький коефіцієнт змінности тракторів".

Свої спостереження кореспондент „Сільських вістей" закінчує досить мелодраматичним „узагальненням": „подібні недоліки в підготовці кадрів є і в інших районах. З початку навчання минає другий місяць. А такі райони, як Калинівський, Погребищевський, Теплицький, виконали свої планові завдання по комплектуванню курсів лише на п'ятдесят-шістдесят процентів. Час не жде. Багато вже упущено. Але до весни становище можна і треба виправити".

Замах на керівника чехословацького телебачення за А. Дубчека

Рим. — На Ірі Пелікана, колишнього керівника телевізійної сітки у Чехо-Словаччині за урядування Александра Дубчека, зроблено спробу замаху, надсилаючи до його мешкання в Римі поштову посилку з вкладеною бомбою. Ірі Пелікан одержав посилку у вівторок, 4 лютого, і коли почав її відкривати, завважив дим, що відразу викликало в нього підозріння. Він викинув пачку до сусідньої кімнати, де вона експльодувала. Ірі Пелікан проживає в екзилю в Італії від 1968 року, тобто від часу повалення уряду А. Дубчека.

ЄВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ламається оборонна система НАТО

З днем 5 лютого ЗСА припинили військову допомогу для Туреччини, свого досі чи не надійнішого союзника у східній частині Середземного моря, з допомогою якого можна було втримувати під постійною контролею стратегічно важливий Близький і Середній Схід та підступи до СССР з півдня. Безпосередньою причиною такого американського потягнення був плян шляхом натиску заставити Туреччину до поступок на Кипрі, щоб в цей спосіб приспішити полагодження кипрської проблеми і грецького конфлікту.

Є всі підстави припускати, що цим разом американські політичні чинники зробили серйозну помилку, яка може привести до повного і остаточного заламання оборонної системи Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) у цій частині Середземного моря. Турецький уряд вже зареаґував на американську форму натиску, заповідаючи, що Туреччина рішена перевірити своє місце і свою ролю в оборонній системі НАТО, бо, мовляв, країні не під силу власними засобами охороняти цей оборонний відтинок НАТО без зовнішньої допомоги. Мало того, турецькі газети підняли також питання американських баз в Туреччині, які для оборонної системи НАТО мають дуже важливе значення.

Оборонна система НАТО у східній частині Середземного моря почала ламатися літом минулого року, коли на Кипрі стався переворот, у висліді якого прийшло до греко - турецького конфлікту і захоплення частини Кипру турецькими військами. Греція, тоді ще також член НАТО рішилася вийти з оборонної системи НАТО, при чому дальший розвиток подій у Греції пішов по лінії, яка не обіцює нічого доброго ні для ЗСА, ні для НАТО. Все таки розрив Греції з НАТО не створював такої прямої загрози для оборонної системи НАТО у східній частині Середземного моря, як можливий розрив з НАТО Туреччини з її добре вишколеною і вивінованою майже півмільйоновою армією. Крім того, Туреччина займає стратегічно важливі позиції здовж південних кордонів з СССР.

Мавши неполаднану проблему конфлікту на Близькому Сході, ЗСА послабили свою позицію також на відтинку Греції, а тепер Туреччини. Заламання оборонної системи НАТО ускладнює положення ЗСА на Середземному морі і на Близькому Сході, з чого напевно в скорому часі скористає СССР, який вже раніше подбав про „нормалізацію" відносин з Туреччиною, вдержуючи одночасно добросусідські взаємини з Грецією. Для рівноваги сил в Европі все це може мати трагічні наслідки.

Втрачається балянс

Недавно Департамент оборони повідомив, що в кінці минулого року зголосилося до Армії, тобто, до служби в піхотинних, танкових і артилерійних частинах, більше добровільців, ніж Пентаґон передбачував, бо квота була виповнена на 105.3 відсотка. Натомість тільки рік раніше в кінці 1973-го року, багато менше молодих чоловіків зголосилося до Армії, бо тільки 88.7 відсотка із числа, на яке надіявся Департамент оборони. Як відомо, два роки тому в ЗСА припинено примусові покликування до військової служби, а фактично створено „професійну" армію, яка складається із добровільців.

На перший погляд виглядає відрадною статистика Департаменту оборони, що в кінці минулого року число добровільців до Армії дуже збільшилося, бо це запевняє, що чисельно збройні сили ЗСА зросли. Але, коли приглянутись ближче до ситуації, то справи не виглядають аж так світло. Поперше, збільшення в числі добровільців було спричинене головним чином тим, що в кінці минулого року в Америці дуже зросло безробіття з огляду на економічну рецесію. Значить, більше молодих чоловіків зголосилось до військової служби не тому, що Уряд підвищив платні рекрутам та встановив спеціяльний фінансовий „бонус" для добровільців, а тому, що ці молоді люди або втратили працю, або взагалі не могли її дістати. Отже можливими виходами із ситуації було одержувати суспільну допомогу чи безробіття, або зголоситись до Армії. Багато хлопців воліло зголоситись до військової служби. Виникає питання: що буде з тією „добровільчою" Армією, якщо економічна ситуація покращає, рівень безробіття впаде, і молоді чоловіки зможуть одержати працю в цивільному секторі? Напевно число добровільців дуже зменшиться, а разом із тим чисельно зменшаться збройні сили ЗСА, що було б великою загрозою для безпеки країни.

Другою невідрадною сторінкою сьогоднішньої „добровільчої" Армії є те, що добровільцями у великій більшості є негри, тоді, коли старшинські кадри переважно складаються із білих. Отже, Армія більше не представляє собою перекрою американського суспільства, як це було тоді, коли всі фізично спроможні юнаки були змушені відбувати 2-річну військову службу. Хоча негри становлять тільки 11 відсотків населення ЗСА, то в Армії їх є 20 відсотків. Цей факт не тільки протирічить принципові расової інтеґрації, пропаґованої самим Урядом, але може в майбутньому довести до серйозних конфліктів між старшинською верствою, яка складається переважно з білих, і рядовим вояцтвом, яке з кожним роком все більше стає негритянським.

Збройні сили ЗСА втрачають балянс. Безпека країни вимагає від Конґресу і Уряду перевірки та наладнання цієї справи як на ближчу, так і на довшу мету.

ЗСА плянують дати Сирії 25 мільйонів долярів допомоги

Вашинґтон. — Державний департамент повідомив, що плянує дати Сирії 25 мільйонів долярів із спеціяльного фонду, призначеного для країн Близького Сходу, щоб заохотити цю арабську країну до поміркованої політики. Хоча ця сума досить мала, то Уряд надає цій заплянованій допомозі багато уваги, бо це була б перша економічна допомога ЗСА для Сирії від 1965-го року, не враховуючи допомогу в харчах, яку Америка давала ввесь час. Згідно з новим законом, Уряд мусить повідомити Конґрес 30 днів перед тим, заки видасть будь - яку суму із цього спеціяльного фонду, призначеного для країн Близького Сходу. Коментатори твердять, що законодавці погодяться на цю фінансову допомогу для Сирії, з огляду на недалеку поїздку державного секретаря Генрі Кіссінджера на Близький Схід, під час якої він плянує відвідати кілька арабських держав й Ізраїль.

I. Світ.

КОЛИ ПОЧАЛИСЯ ЗАХОДИ ОБМОСКОВЛЕННЯ

У цікавій статті про виступ в журналі „Мовознавство" академіка, відомого прислужника Москви, І. Білодіда з різними плянами для підсилення процесу обмосковлення населення України, Василь Чапленко робить кілька екскурсій в минуле, подаючи подробиці про конференцію, що відбулася в Симферопольському університеті 11 - 12 квітня м.р., коли там обговорювалися питання: „Російська мова в її зв'язках з українською та іншими слов'янськими мовами" („Русский язык в его связях с украинским и другими славянскими языками"). Поза цим мабуть більше матеріялів і не було оголошено.

В цій нашій статті хочемо дещо нагадати, як розвивалася ідея панування московської мови. Нам довелося вперше знайомитися з цими початками ще на Далекому Сході, коли Хабаровський ісполком (Виконавчий комітет партії) у листі до президії Українського Далекосхідного Секретаріяту написав, що українська мова це є 300 „історченних русскіх слов" (тобто „300 зіпсутих російських слів") . . . але вже детальне ознайомлення з цим питанням та аналіза ставлення большевиків у 1920-х роках до українців та нашої мови переконали нас, що маємо справу з чимось глибшим, як тільки з неуцтвом, бо з постійною ворожою політикою щодо української мови.

В кінці 1920 років, коли до нас в Харбіні приходили досить легко книжки з України, а на Далекому Сході проводилася повільна, але послідовна політика українізації, ми почали вивчати всі ці проблеми.

В липні 1935 року в харбінській „Просвіті" відбулася доповідь д-ра М. Мілька, — автора дисертації „Теорія ленінізму" у Франкфуртському університеті, — на тему „Хвильовизм та проблеми українізації". За тиждень приблизно до доповіді М. Мілько позичив мені книжку Е. Ф. Гірчака п.н. „На два фронта, в борьбе с национализмом", видання 1931 р. (друге). Книжка була позичена з бібліотеки харбінського відділу міністерства закордонних справ Маньджу-Ґо.

Ми вдвох тоді перейшли досить основну дискусію про цю книжку і різні питання, що були пов'язані з цією проблемою.

Там на стр. 21 були рядки присвячені темі двокультурности в Україні. Ця проблема в ті роки була дуже широко обговорювана в совєтській пресі. На жаль деякі витинки з преси та нотатки про це не збереглися, але із текстом статті в московському журналі „Комуніст", ч. 73 з 27-го березня 1923 р. можна було познайомитися, він був включений в книзі Е. Гірчака.

Подаємо коротко про конфлікти, що тоді точилися між Москвою та централями московської КПБ (Комуністичної партії большевиків") і КПБ (У) („Комуністичної партії большевиків України"). Д. Лебедь, автор праці „Совєтська Україна і національне питання за п'ять літ" широко говорить про питання двох культур в Україні. Тези цієї теорії такі: „в Україні існує дві культури: міська і селянська. Міська культура, до того ж — московська, тобто російська. Міська російська культура — пролетарська, більш „передова", прогресивна, вища, з історичними перспективами. Селянська культура — це українська культура, більш відстала, нижча, яка засуджена на завмирання. Між обома точиться боротьба. Яка з них переможе, — буде рішене цією боротьбою. Перемога буде безперечно більш прогресивна, передова, пролетарська, „русская", тобто російська.

„Безперечно партія мусить відмовитися від реакційної „витівки" підтримування української культури, присудженної на загибель, і активно піддержати російську культуру, себто пролетарську". Автор цієї теорії, Д. З. Лебедь, в 1923 році писав, що „ми знаємо, теоретично, що боротьба є невідклична між двома культурами. У нас в Україні з огляду на історичні обставини культура міста є „російська культура", а культура села — українська".

Далі „Комуніст" висловився і проти т.зв. українізації, пишучи: „ставити собі завдання активно українізувати партію, а з цим також робітничий кляс, це буде для „інтересів культурного руху справою реакційною (Гірчак питається: „якого культурного руху"), бо національне, штучне насадження української мови в партії та в робочому клясі, при сучасному політичному, економічному та культурному взаємовідношенні між містом і селом, означає на його думку стати на точку зору нижчої культури села у порівнянні з „вищою культурою міста"?

Тож не можна дивуватися, коли М. Скрипник, виступаючи з критикою рішень восьмого конґресу РСФСР РКПБ, заявив на 12 Конґресі партії, що вона прямує до „єдиної неподільної" — очевидно Росії . . .

Цей конфлікт досить детально освітлений також у вичерпній праці Ю. Бориса „Московська комуністична партія і совєтизація України", Стокгольм, 1960 р.

Але ще треба торкнутися тут і іншого питання, пов'язаного зі спробами ліквідації вживання української мови на Сибіру, Далекому Сході та в інших місцях т.зв. РСФСР та положення всіх поневолених народів Триесерії. Це є питання т. зв. міграції населення, про яке згадує у своїй статті М. Сосновський, „Свобода" ч. 234 м.р., — „В. Щербицький в ролі ідеолога „національної політики".

Дуже жаль, що більшість наших авторів вивчають та обговорюють питання української мови та культури тільки у власній Україні, забуваючи, що біля 10-12 мільйонів українців тепер живе поза межами України. Українське питання тепер не обмежене лише до власного терену України, воно існує в Казахстані, на Далекому Сході, в Узбекістані, а зокрема на Алтаї, і в нових, плянованих або вже в процесі будування, містах, як в районі БАМ (Байкало - Амурської магістралі) так і на далекій півночі Сибіру - Норильську, де є десятки тисяч українців, у більшості людей з доброю освітою, спеціялістів. . .

А як справа є з українцями Кубані та взагалі на Кавказі, де зростає боротьба проти обмосковлення? Напр. Грузинська Академія Наук розпочала друк 10-ти томового Арабсько - грузинського словника, а в Україні Академія Наук не має навіть комісії вивчення Сходу, а колись був інститут і були окремі видання...

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Б. Полянич. СТРІЛ УНОЧІ. Сенсаційна повість. Видавництво „Конотоп". Філядельфія, Па., 1974, ст. 107. Обгортка Василя Дорошенка. ІІІ-тє справлене видання.

В цій книжці маємо аж дві сенсації: одну про „стріл уночі" (мовознавець сказав би „постріл"!), а другу про сенсаційну історію манускрипту цієї повісти, який невідомим шляхом дістався зі Львова до „Свободи" в Джерзі Ситі. Про цю другу сенсацію читач знайде в цій книжці статтю Леоніда Рудницького (ст. У-ІХ), а про першу — то скажемо, що Богуслав Полянич має вже досвід в писанні сенсаційних повістей з підпільного життя в Галичині. Він впровадив в нашу літературу жанр кримінальної повісти. Це було в 20-их і 30-их роках, коли автор міг похвалитися аж шістьма творами з вищезгаданих жанрів.

В Америці він продовжує працювати в цій ділянці і може похвалитися вже п'ятьма повістями: шпигунськими чи історичними зі шпигунським забарвленням. Про одну з цих повістей („0 — 313") писали ми у „Свободі" 24 роки тому (21. ІІІ. 1951), підкреслюючи те, що до написання сенсаційної чи шпигунської повісти треба мати окремий дар, бо важко було б собі уявити, щоб такі повістярі, як Іван Нечуй-Левицький чи Борис Грінченко могли б написати шпигунську повість.

Автор передмови пише, що ця повість подає у „літературній формі дійсні події та пережиття дійсних людей" у зв'язку з епізодом з історії Української Військової Органіації (УВО), а саме — зрадою визначного її члена Романа Барановського.

„Стріл уночі" друкувався у фейлетонах „Свободи" в 1957 році, та тоді він не появився окремою відбиткою. Теперішнє видання вперше доступне читачам, які його з цікавістю прочитають, бо автор уміє тримати в напрузі читачеву уяву та змушує його з затамованим віддихом стежити за долею героїв-підпільників, які стараються виявити, хто це зраджує їхні пляни.

В передмові пишеться про те, що „мова твору „Стріл уночі" інколи може звучати дещо перестаріло сучасним читачам". Видавець не виправляв мови, бо „кермувався бажанням зберегти твір, як один із документів доби геройського УВО". Гадаємо, що виправлення мови не зменшило б документальну вартість цього твору. А втім мова, якщо була добра, то не могла „постарітися" впродовж 40 років.

Та широкий читач, який повинен читати цю повість, для нього дуже цікаву, яку були сконфіскували поляки в 1934 році у Львові, не звертатиме уваги на „перестарілу" мову, він захопиться фабулою повісти і зверне увагу на те, що зробив о. Лаврентій, який сповідав члена УВО...

>●<

Анатоль Юриняк. КРИТИЧНИМ ПЕРОМ. На літературно - мистецькі та суспільно - національні теми (1955-1973). Ґрілі — Лос Анджелес, 1974, ст. 318.

Автор живе в Каліфорнії, упорядник його книжки, Іван Овечко в місті Ґрілі і тому подвійна місцевість появи цієї книжки, хоч ми таки не знаємо, де вона побачила світ.

Анатоль Юриняк (народжений 1902 р.) недавно відзначав 70-ліття з дня народження та 50-ліття літературної діяльности. Цей ювілей влаштував був Український Культурний Осередок в Лос Анджелесі. Тепер вийшла книжка з його працями з років 1955-1973, які обіймають статті на літературно - мистецькі теми та рецензії на нові літературні появи (ст. 5-252) і публіцистику з тематикою: школа, преса, еміґраційна громада, нація (ст. 253-316). Раніше автор видав 7 книжок: 2 п'єси, одну збірку поезій, збірку оповідань та три книжки про поетику й стилістику літературних поетичних творів.

Найновіша його книжка „Критичним пером" така багатюща змістом, що не можна, хоча б найкоротше, поінформувати читачів про те, що в ній. На початку Юриняк вмістив статтю про „Мистецькі компоненти", а після того йдуть „Читач і критика" та „Клопіт з критикою". Багатий вибір рецензій на нові видання, які

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

Відвойовувати, але що? Недавно появилися в „Свободі" тривожні заклики в обороні безправного присвоювання чужинцями наших мистецьких виробів. Мова тут про пластикові таци, прикрашені писанковим орнаментом, що появилися у продажі без будь - якого пояснення, що вони українські.

Найперше, — короткий вступ. Від декількох років всі імпортовані товари, які появляються на американському ринку (мистецькі чи немистецькі) мусять мати „метрику" свого походження. Йдеться тут про полегшення праці митних урядовців, які, розглядаючи закордонний товар, накладають на нього мито, і висота цього мита залежить від торговельних договорів з даною державою і від роду товару (вовна, лен, полотно, найлон, арнел, шовк і парча, — всі вони оподатковані порізному).

Американська продукція, яка йде закордон, теж має свою „метрику". Товар, що кружляє всередині держави й не претендує на експорт, може обійтися без „метрики".

Працюючи в Об'єднаних Націях, мені повсякчас доводилося відвойовувати від сусідів наші мистецькі цінноті.

І так: миска, колач, двійнята і дзбанок, виконані старенькім гуцулом Возняком (школа гончарів Кошака і Цвілика) довго стояли в ґабльотці з піднаписом — „поліш арт". Інкрустована дерев'яна гуцульська скринька збагачувала вироби Персії. Опішнянські вазочки попадали у відділ Болгарії, а ткані кролевецькі рушники прикрашували ґабльотку з російськими дерев'яними іграшками.

Щойно, засвідчившись енциклопедією й ілюстраціями з книги „Українське мистецтво" в англійській мові, мені вдалося відвоювати наші скарби, зібрати їх разом і в ґабльотці з дуже скупеньким місцем появився врешті напис „юкреніян арт".

Прийшлося б, либонь, у безконечність шукати по мудрих книгах за зразками мистецтва — пластиковими тацами та ще й з писанковим орнаментом.

Ні пластика, ні таци не належать до народного мистецтва.

Для пожвавлення грошових оборотів, у розшуках за новизною, підприємчиві люди (не мистці) просовують там і тут у продукцію фальшиві підмінки мистецтва. Мова тут про друковані скатерті, вишивкову порцеляну, пластикові лямпи, таци, дерев'яні мальовані писанки тощо. Все те, що продукує машина, що виходить масовими кількостями, та ще й із синтетичного матеріялу, без будь - якого додатку творчої думки, без індивідуального підходу до предмету, без пов'язання з чистими і шляхетними традиційними первнями, не є народним мистецтвом.

Відвойовуймо від загарбників нашу ікону, наші орнаменти на польських сучасних килимах, наші буковинські настільники від румунів, наші ткані босняцькі скатерті, що приходять „з метрикою" — Югославія. Биймося за нашого Щедрика, що облетів сиротою сливе не цілий світ, воюймо за те, щоб наші гуцульські ліжники не-українці не звали мексиканськими, боронімо на кожному кроці всі зразки чистого рідного мистецтва, а пластикові таци із спокійним серцем подаруймо в „презенті" сусідам.

ГОЛОС ЧИТАЧІВ

ХТО КОМУ ЗАПОДІЯВ КРИВДУ?

Недавно в рубриці „Голоси читачів" Богдан Бойчук висловив деякі застереження до думки секретаря письменницької організації „Слово" О. Тарнавського. В тому дописі він закидає секретареві „Слова", що, мовляв, воно „роздуло" справу Світличного й інших, про яких письменницька організація добилася резолюції в обороні переслідуваних на з'їзді ПЕН Клюбу. Вважаємо, що ту акцію на форумі ПЕН Клюбу треба рахувати найефективнішою. І письменницька організація „Слово" зробила великий вклад в оборону переслідуваних. Це той шлях, який справді веде до оборони, а не до „угроблення".

Щождо вислову Б. Бойчука, що „Валентин Мороз живий сьогодні завдяки тому, що УККА робив інтенсивні заходи у Вашинґтоні, що організації Визвольного фронту робили масові демонстрації", то тут п. Б. Бойчук дуже помиляється. На нашу думку, краще було б для В. Мороза, якби названі організації взагалі себе не анґажували так демонстративно в цю акцію. А якщо вже хотять робити, то робили позакулісово і не виставляли себе на світ Божий, бо це тільки шкодить В. Морозові.

Невже опонентові не відоме ленінське гасло: „Скажи, хто твої друзі, то я скажу, хто ти?" Це є в умовах СССР мірodайним і сьогодні, і вони цього прецизно дотримуються. Як тільки хтось з наших політичних організацій скаже слово в обороні переслідуваних, то там зразу йому „пришивають" зв'язки із закордонними центрами „буржуазних націоналістів", а це найсильніший арґумент для КҐБ, щоб переслідуваного добити там, в Україні.

Тому то всякі комітети і акції, ініційовані політичними групами, є на шкоду переслідуваним. Ми за те, щоб ці акції робилися через ПЕН Клюб, Міжнародну організацію Амнестії, конґресменів, сенаторів, президентів і студентські молодечі організації, які не мають політичного забарвлення. Такі акції будуть ефективні і принесуть бажані наслідки для переслідуваних.

Юрій Степовий
Чикаго, Ілл.

Оксана Ашер

ПОРТРЕТ МИХАЙЛА ДРАЙ-ХМАРИ

(1)

У спогадах тих, що знали й любили Михайла Панасовича виринає гарно збудована постать людини, вище середнього росту, з ясним волоссям і життєрадісним обличчям, з усмішкою білих зубів і замріяними сірими очима.

Акуратність була його характерною рисою, — починаючи від рукописів та добре упорядкованої добірної бібілотеки й кінчаючи бездоганністю його одягу, — в усьому відчувався артистичний смак, навіть мав краватку добірно вишивану українським взірцем.

Він був від природи спортсменом. Ще в дитинстві малий Мишко робив собі дерев'яні ковзани й ходив ковзатись на річку. Пізніше, в київський період свого юнацького життя, захоплював глядачів своїм вальсуванням з фігурами на льоду. Він був добрим плавцем: легко перепливав Дніпро в Києві, запливав на Адолари в Гурзуфі, міг довго триматись на спині. Влітку брав участь у грі в волейбол і крокет, для тенісу ж, яким він захоплювався в мастку Павла Ґалаґана, пізніше не було відповідних умов.

Михайло Панасович багато мандрував пішки околицями Києва, краса природи захоплювала його, дарувала йому душевну рівновагу, викликала поетичне надхнення. Він любив Україну й зокрема Поділля з його хвилястим краєвидом, свою рідну Полтавщину.

Кохався Михайло Панасович також в мистецтві, в музиці зрозумілою йому була спонтанність народного таланту. Коло Дніпра іноді зупинялися цигани (в наметах). Одного вечора, повертаючись з мандрівки човном по Дніпру, його захопив своєю грацію танок малого циганчати й він дав йому 5 карбованців.

В товаристві, якого не цурався, Михайло Панасович міг бути чарівним: жартував, співав українські народні пісні, танцював, міг заграти на роялі вальс і частину увертюри з опери Євгеній Онєгін, що пам'ятав з Колеґії. Він нічого не шкодував для гостей: ні вишиваних українських скатерок, ні дорого вина, ні вишуканих страв.

Доброта, сердечність, людяність були прикметами його вдачі. Коли був студентом-стипендіятом і репетитором, він допоміг своїй сестрі Марусі одержати вищу освіту. В його приміщенні завжди жили родичі, чи то з його боку, чи з дружининого, або знайомі, яким треба було допомогти. На вулиці він не міг пройти повз жебраків і щедро давав своїй дитині гроші, щоб вона побігла й кинула бідному.

Під час голоду, коли українські селяни умирали на вулицях Києва, він підібрав і врятував розпухлу від голоду 15-річну селянську дівчину, давши круглій сироті притулок у себе. Так само, Михайло Панасович не побоявся передати свою працю в Укр. Академічному Словнику М. Рильському, коли той вийшов з в'язниці й потребував допомоги.

Драй-Хмара був ідеальним батьком для своєї доньки. Л. М. Старицька-Черняхівська казала, що такої ніжности й уваги до дитини, як у Драй-Хмари, вона в житті своєму не зустрічала.

Революцію Михайло Панасович сприйняв як національне й соціяльне визволення. Насильство й жорстокість, з якими революціонери приходили до влади, були болісними для лагідної вдачі поета, але він сприймав це, як переходове явище. Через свої демократичні погляди Драй-Хмара не міг стати комуністом, але не був проти революції і навіть вітав її, Та ці ідеалістичні його ілюзії згодом коштували йому життя.

В останні роки, перед арештом 1935 року, Михайло Панасович відчув увесь трагізм української інтеліґенції. Це спричинилося до нервового напруження й кошмарів, що були темою однієї з його поезій останнього періоду. Його мучило безсоння і вночі часто було чути його кроки.

Про Драй-Хмару М. Зеров казав — „щирість аж проситься". Відвертий і щирий, він не міг пристосуватись до сталінського режиму, де говорилося одне, а робилось щось зовсім інше.

Непохитний з натури й сильний духом, Драй-Хмара був єдиним на процесі неоклясиків, що не заломився, не визнав себе винним, не зважаючи на всі моральні й фізичні тортури. Він нічого не сказав ні за себе, ні на інших. Його справу виділили, засудили заочно (Московское Особое Совещание) і заслали до найгірших концентраційних таборів смерти — Колими. Мученицькою смертю загинув у розквіті своїх сил великий поет і вчений та сила його духа залишилася нескореною.

Михайло Драй-Хмара народився 28 вересня 1889 року в селі Малі Канівці на Полтавщині. Батько його, Панас Драй, був розумний козак: він здобув деяку самоосвіту, виписував і читав газети, якийсь час був писарем і полагоджував юридичні справи селян. Але суворість його вдачі сильно вражала маленького сина. Особливо болюче було за матір, яка через вдачу батька багато терпіла в своєму житті.

Свою матір Ганну Михайло Панасович згадував у циклі „Мати" у збірці „Проростень". В першому вірші поет порівнює себе й своїх сестричок до пташенят, що квилять у головах померлої матері:

„В журбі васильки
й рута-м'ята.
Задумавсь ладан
в синіх снах,
і сумно-сумно пташенята
квилять у неї в головах."[1])

(Продовження буде)

[1]) М. Драй-Хмара, Поезії, „Мати", ст. 53-54, Н. Й., 1964.

Палата Репрезентантів проголосувала відкласти підвишку мита на нафту

Вашингтон. — Палата Репрезентантів у середу, 5-го лютого, 309-ма голосами проти 114-ох проголосувала законопроєкт, щоб відкласти на 90 днів встановлені президентом Фордом підвишки мита на імпортовану нафтову ропу. Як відомо, в кінці минулого місяця Президент підписав проклямацію, згідно з якою 1-го лютого мито на одну бочку нафтової ропи збільшилося на одного доляра, а 1-го березня і 1-го квітня має зрости ще по одному долярові. Хоча у вівторок, 4-го лютого, Президент відбув наради з 95-ма республіканськими і 85-ма демократичними конгресменами, під час яких старався переконати їх, що підвишки в миті конечні, щоб зменшити залежність ЗСА від чужих країн щодо пального та щоб зменшити вживання нафтових продуктів в Америці, Палата Репрезентантів таки проголосувала відкласти ці підвишки на 90 днів. Законопроєкт тепер піде до Сенату, який правдоподібно також схвалить його. Коментатори вказують, що якщо б президент Форд наклав „вето" на цей законопроєкт, то в обох Палатах Конґресу буде потрібних дві треті голосів, щоб уневажнити це „вето".

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ

почувається до приємного обов'язку, зложити щиру подяку

ВЕЛЬМИШАНОВНІЙ ПАНІ

Августині Хома

за довгорічну повну посвяти і подивугідної жертвенности працю, при підготові і переведенню господарської частини наших розвагових імпрез.

Поважний дохід з цих імпрез уможливлює Т-ву вести широко-розгорнену національно-спортово-виховну діяльність серед української молоді.

Нехай Всевишній благословить Вас кріпким здоров'ям і всіми благами.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПІВРІЧНИЙ ПОПИС УЧНІВ УМІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут Америки — Відділ в Ню Йорку повідомляє, що в неділю, 9-го лютого ц.р. о год. 4-ій по полудні тут в залі УІ — 149 2-га евеню відбудеться піврічний попис учнів. Участь в пописі візьмуть: Б. Аєрбе, М. Аєрбе, А. Аєрбе, М. Віскуп, А. Ганкевич, Ю. Ганкевич, А. Гарасимчук, О. Гарасимчук, Т. Ґузман, Л. Думич, М. Івашків, У. Кекіш, І. Коцка, М. Левко, М. Луцький, М. Мачай, Р. Мельниченко, Т. Перальта, Т. Поритко, Х. Саляк, Л. Саляк, Р. Сачко, В. Шевчук, С. Щереґ, В. Шумилович, О. Шумилович і В. Яремчук.

УКРАЇНЕЦЬ НА МІЖНАРОДНІЙ КОНВЕНЦІЇ

Кент Огайо. — Проф. Осип Мартинюк з університету Кент Стейт матиме доповідь на міжнародній конвенції спеціялістів від освітлення. Конвенція відбудеться у вересні ц.р. в Лондоні, Англія. Тема доповіді проф. Мартинюка — „Вплив освітлення на поведінку людини." Професор Мартинюк вчить архітектури на університеті Кент Стейт і бере живу участь у громадському житті північного Огайо.

В ЧИКАГО ВІДБУДЕТЬСЯ ЗУСТРІЧ БОЙКІВ

Товариство „Бойківщина" в Чикаґо уладжує в неділю, дня 23 лютого 1975 р. о годині 5-ій по полудні, в залі Народного Союзу, четверту з черги зустріч Бойків. Такі зустрічі в Чикаґо своєю мистецькою програмою є атракцією і милою культурною розвагою не лише для уроджениців і колишніх мешканців Бойківщини, але й для гостей.

У виконанні програми беруть участь: проф. Адам Антонович — відкриття, М. Слободян, учениця середньої школи — деклямація, Володимир Андрушко — гумореска про Бойків і Вотерґейт, Стефанія Галамай і Михайло Цізда — спів коломийок, бойківська музика під керівництвом проф. Василя Дзуля та інші несподіванки.

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ В НЮ ЙОРКУ

Управління Української Православної Церкви з осідком в Бавнд Бруку закупило від власника українця друкарню в Ню Йорку, яка в основному буде призначена для потреб УПЦеркви в ЗСА, проте керівництво друкарнею принимає до друку від першого лютого ц. р. праці, головно від українських національних організацій і установ. В новій і відремонтованій друкарні, яку названо ім. св. Софії, вже був друкований календар-альманах УПЦ на 1975 рік. Друкарню в Савт Бавнд Бруку, яка існує вже понад 20 років, призначено до друку виключно англомовних видань.

Рада Резерв обнизила дисконтову стопу

Вашингтон. — Федеральна Рада Резерв у вівторок, 4-го лютого, знову обнизила дисконтову стопу, тобто відсотки, які ця Рада накладає на свої позички для банків. Дисконтова стопа була обнижена з дотеперішніх 7 і одної четвертої відсотка до 6 і трьох четвертих відсотка. Це вже третє обниження дисконтової стопи за останніх два місяці. В кінці минулого року ця стопа виносила 8 відсотків. Обниження дисконтової стопи має на меті полегшити можливості одержання кредитів, збільшуючи тим дещо постачання грошей, що мало б стимулювати сповільнену економіку країни.

Закликають Конґрес надати наглу фінансову допомогу містам

Вашингтон. — Заявляючи, що економічна програма президента Джералда Форда не розв'яже серйозних проблем міст, делеґація посадників закликала Конґрес негайно схвалити багатобільйонову фінансову допомогу для міських і стейтових урядів. Делеґація, яка представляла Конференцію Посадників ЗСА, заявила Сенатській підкомісії міжурядових зв'язків, що американські міста опинилися в „економічних кліщах", які змушують уряди обмежувати послуги, звільнювати робітників і підвищувати податки. Нюйоркський посадник Абраґам Бім сказав, що вплив економічної рецесії на міста такий важкий, що тільки нагла і масивна фінансова допомога федерального уряду може змінити ситуацію ще перед кінцем цього року.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Сповіщаємо, що Видавництво Отців Василіян у Ню Йорку видало другий наклад моноґрафії

„ЯСНА ГОРА В ГОШЕВІ"

Її написав о. МАРКО М. ДИРДА, ЧСВВ

В ній автор описує цікаву історію так самого манастиря в Гошеві, як і чудотворної ікони Божої Матері в його церкві. Це чудотворне місце прославилося численними чудесами, про які знає український народ у Рідному Краю і поза межами його. Щоб зберегти славу гошівської Ясної Гори, цю моноґрафію видали в серії Української Духовної Бібліотеки. Ціна одного примірника 3.00 (три) доляри. На поштову посилку треба додати 25 центів. Цю книжку можна замовити в автора:

REV. MARKO DYRDA, OSBM.
201 Taylor St., N.E., Washington, D.C., 20017, U.S.A.

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ в НЮ ЙОРКУ

повідомляє, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в п'ятницю, 7 березня 1975 р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку, Н. Й.

при 140-142, 2-га Авеню, в кімнаті ч. 22
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7-ій ВЕЧОРА
Присутність всіх Членів обов'язкова.

УПРАВА СТАНИЦІ

В Асторії відбудеться великий концерт колядок, пісень і танків

Асторія, Н.Й. — Парохіяльна Рада місцевої української католицької церкви Чесного Хреста інформує, що в неділю, 9-го лютого ц.р. о год. 4-й по полудні тут в авдиторії Браєнт Гайскул при 31-й евені і 48-й вулиці відбудеться великий концерт коляд, пісень і танків присвячений Роковинам Української Незалежности. В концерті візьмуть участь 6 мистецьких ансамблів, усіх разом понад 200 осіб виконавців, а саме: хор церкви св. Володимира з Гемстеду, диригент Степан Марусевич; Студія українських народних танків і балету Уляни Кузиньської - Шмериковської; хор церкви Чесного Хреста в Асторії, диригент Осип Длябога; Школа Бандуристів ООЧСУ з Гемстеду під керівництвом о. Сергія Кіндзерявого - Пастухова; „Молода Думка", диригент Семен Комірний і Українські Танцюристи з Асторії під керівництвом Олени Оприско. Святочне слово на концерті у двох мовах виголосить проф. д-р Омелян Пріцак з Гарвардського університету, директор Українського Наукового Інституту в університеті. „Молода Думка" виступить перший раз на концерті об'єднано з іншими відділами (Ню Йорк, Йонкерс, Пасейк, Гемстед, Асторія). Прибуток з концерту призначений на віднову парохіяльного будинку, яким користаються Школа Українознавства й інші українські організації та установи. Керівником концерту буде Володимир Гентіш. Вступ на концерт 4 доляри для дорослих, 2 дол. для молоді від 12 - 18 років; для дітей до 12-го року життя вступ вільний.

ПЛАСТОВІ КУРЕНІ УПС і УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

діляться сумною вісткою з Друзями і Громадянством, що дня 4-го лютого 1975 року в Европі, відійшов на Вічну Ватру, наш Незабутній ДРУГ

ЄВГЕН ВРЕЦЬОНА

(ІНЖЕНЕР-ХЕМІК)
Член УВО, ОУН, УПА і УГВР
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ПРОВІД ПЛАСТОВИХ КУРЕНІВ „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Замість квітів на могилу, проситься складати пожертви на „Лісову Школу" c/o PLAST INC., 140 2nd Avenue, New York, N.Y.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в Ільнику коло Турки, Україна, 2-го лютого 1975 року, на 36-му році життя, ненадійно, упокоївся в Бозі

бл. п.

МИХАЙЛО РОСЦІШЕВСЬКИЙ

В глибокому смутку залишив:

дружину — ЮГАНЮ
доньки — НУСЬКУ і ІВАНКУ
батька — МИХАЙЛА в Америці
маму — МАРІЮ та Тестів з родинами в Ільнику
брата — ІВАНА з дружиною ЮЛЕЮ та дітьми
тету — ЮГАНЮ з родиною
Близчу і дальшу Родину в Україні, Польщі й Америці

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
Голови Видавничої Комісії книги діячів українського театрального мистецтва „Наш Театр"

бл. п. сотника Юрія Кононіва

на видавничий фонд книги „Наш Театр" зложили:
(Друга листа)

по 25.00 дол. — В. і С. Магмет, С. і І. Луків;
по 10.00 дол. — Т. і С. Турицські, Д. Рудзінський;
по 5.00 дол. — Н. і П. Буняк, О. Голинський, І. Климко, В. Шпирка, В. Химера, Б. Куриляк, Р. Пелюк, М. Красножоний, І. Іванчук, М. Кизима.

ПОДЯКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями, Земляками і Знайомими, що в середу, 22-го січня 1975 р. в Аллентавн, Па., ненадійно, відійшов у Вічність, наш Дорогий МУЖ, ТАТО, БРАТ і ДІДУСЬ

бл. п. ПЕТРО ГЕНТІШ

народжений 4-го липня 1905 року в Устріках Долішних, пов. Лісько в Україні, голова 21-го Відділу Організації Оборони Лемківщини, рівночасно був касиром Комітету за Патріярхат.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 24-го січня 1975 р. в похоронному заведенні Kohut Funeral Home.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в суботу, 25-го січня 1975 р. в українській католицькій церкві св. Івана в Нортгемптон, Па., а опісля на парафіяльному цвинтарі.

Горем опечалені:

АННА — вдова
ЛЮБОМИР — син з дружиною ЛЮСЕЮ і дітьми
ДАРЯ — донька з мужем ДАНИЛОМ і дітьми
сестри: ОЛЬГА і ІВАНКА і брат МИКОЛА в Україні
брат ТОМА з родиною в Австралії
та близча і дальша Родина в Польщі і в Америці

Цією дорогою складаємо щиросердечну подяку Високопреподобному Отцю монсін. С. Чеханському і Отцю М. Ватчо за молитви і прекрасні похоронні відправи та слова потіхи. Також Отцю Чекалюкові за молитви і слова співчуття.

Дякуємо Друзям Покійного, що несли домовину на Вічний Спочинок, а також за прощальні промови над домовиною.

Осібно дякуємо за прощальну промову в часі тризни: пана Хорвата в імені Відділу Лемківської Організації, пана д-ра Бачинського з Головної Управи за Патріярхат, пана Котляра— представника Головної Управи ООЛ. Сердечно дякуємо усім Приятелям і Знайомим за щиру поміч, потіху і численну участь в похоронах, вияв співчуття, квіти, молитви, датки на Служби Божі та інші добродійні цілі.

Особливо з глибини серця дякуємо за чудовий спів церковному хорові, а також мужеському хорові Лігай Валей.

Хай Вас усіх Милосердний Господь нагородить за доброчинність в часі нашого важкого горя по втраті сина України-Батьківщини, яку Покійний так дуже любив, дорогого і дуже доброго Мужа, Батька, а найбільше Дідуся.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Вдова АННА з Дітьми і внуками

ПОДЯКА

У четвер, 9-го січня 1975 року, ненадійно, на розрив серця помер
наш ДВОЮРІДНИЙ БРАТ, КУЗЕН і РІДНИЙ БРАТ

бл. п. ГРИГОРІЙ ЛЕСИК

Цією дорогою висловлюємо подяку Всеч. Отцю Крилошанинові Тайчаку за теплі слова розради, за слова батьківської потіхи та за прощальну проповідь в часі Служби Божої, о. Сотрудникові Д. Клуні за відправлення Панахид, Служби Божої та похоронів.

Сердечно дякуємо панам П. Лабінському, інж. Я. Ощудлякові, М. Слободянові і А. Захаркові за спів під час похоронних відправ.

Між іншим щиро дякуємо всім Приятелям, Знайомим, Членам парохії Укр. Кат Церкви в Ню Бранcвік, та Всім, що прибули на Панахиду і похорон і за вислови співчуття в нашому тяжкому горю, за квіти панству Слободянам, Литвинам з Ірвінґтону, Відділу ООЧСУ, за пожертви на Служби Божі та на інші благородні цілі, панствам Лабінським, Біласам, Цяпам, Кипікам, Сестрицтву при Укр. Кат. Церкві, А. Стефанівському, Якубовичу і Ф. Ліповичському, а також Сестрицтву при Укр. Кат Церкві під проводом пані М. Слободян за влаштування тризни після похоронів.

Щиру подяку складаємо за прощальні промови в часі Панахиди Панам Гр. Довбушеві, інж. А. Гончарову від місцевого Відділу ООЧСУ і Яцусеві від місцевого Відділу УККА, за останній салют з прапором п. Івахові і за вояцький салют в часі Панахиди та за теплу згадку про Покійного в часі тризни п. М. Слободянові. Хай милостивий Господь винагородить Вас всіх щедрими ласками, а пам'ять по бл. п. Григорію залишиться живою у наших серцях, його скромність і вміння посвятитись для помочі ближньому їх будуть для нас дороговказом.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Двоюрідний брат ДАМЯН з дружиною ЛІДОЮ ГЕЧА і дітьми,
близча й дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 5-го лютого 1975 року, по короткій недузі, несподівано помер на 80-му році життя

бл. п.

МИХАЙЛО СЕМЕНОВИЧ КРАВЧУК

АРХІТЕКТ-МИСТЕЦЬ

ПАРАСТАС буде відправлений в п'ятницю, 7-го лютого 1975 року о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Conroy Funeral Home, 21 East 2nd Street, Bound Brook, N.J.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА в суботу, 8-го лютого 1975 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Андрія, а опісля похорон на цім же цвинтарі.

Опечалена Родина:

дружина — ВІРА
дочка і зять — СЛАВКА і ОЛЕГ ПАВЛОВСЬКІ
внуки — ХРИСТИНА, ТАРАС і НАТАЛКА

Замість квітів просимо складати пожертви на Фонд Православної Семінарії в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Річні збори 71-го Відд. СУА в Джерзі Сіті

25 січня ц. р. відбулись сімнадцяті з черги Загальні Збори 71 Відділу СУА в Джерзі Сіті, в Українському Народному Домі в присутності 25 членок та містоголови Окружної Ради Ірини Падох.

Збори відкрила молитвою голова Відділу Євгенія Єнсен, привітала містоголову Округи і всіх приявних, та подала порядок нарад.

Порядок нарад прийнято і правосильність зборів затверджено.

Президія зборів: Ірина Падох, почесна голова, Ірина Качмарська — діюча, яка перевела збори і Надія Кух, секретарка.

Точний і гарно опрацьований протокол із попереднього року відчитала Надія Кух, який прийнято з подякою.

Після відчитання і прийняття протоколу приступлено до звітів, які започаткувала фінансова секретарка-касир Галина Гаврилюк.

Г. Гаврилюк з притаманною їй докладністю представила стан каси, подаючи в цифрах приходи і розходи, де, на які цілі пожертви приділено, та що в касі на сьогоднішній день осталось 709 дол. 78 ц.

В дальшому слідували звіти референток, які кинули ясний погляд на кожну ділянку праці, яку приходилось упродовж року виконувати.

Відділ відбув 7 ширших сходин, 5 засідань Управи, є членом УККА, до якого Управи входять голова і одна членка, які беруть участь у всіх засіданнях та беруть активну участь у всіх імпрезах.

Під сучасну пору у Відділі є 45 членок, приєднано 6 нових членок, а вибуло 3.

Крім звітів референток, ширші інформації подала голова Є. Єнсен підсумовуючи результат, підкреслила успіхи та трудноші, з якими приходилось їй стрічати під час року, та перед якими стоїмо сьогодні. Та вона козацького роду і при її сильній волі і наполегливій праці удалось зреалізувати заплановані імпрези, для яких вона вкладає багато праці для Відділу, Округи і громади. Брала активну участь у підготові до Ювілейної Конвенції і т. д., і за це все ті, які розуміють її зусилля, складають їй щиру подяку.

Більші пожертво складено на запасний фонд „Наше Життя", на Музей, на Дім СУА, на Виховний Фонд, на видання книжки „Наш Театр", вислано другу стипендію для дівчинки сироти в Бразилії, через наш Відділ Роман Іваницький пожертвував 150 дол., на стипендійний фонд, членка нашого Відділу пожертвувала 100 дол. на Дім СУА, 100 дол. на „Наш Театр", вислано 7 посилок з одягом до Бразилії, — та це ще багато не все, що робить мала горстка жінок.

Після звітів промовила містоголова Округи І. Падох, яка зауважує, що трудноці є всюди, та що найбільшою журбою кожного Відділу є, як приєднати нових членів, та як їх затримати в організації у сьогоднішньому змаліровашому світі.

А все таки наш Відділ вив'язується зі своїх обов'язків і перед Централею, і перед громадою задовільно, чого доказом є фінансовий звіт розподілу пожертв, і приєднання нових членок.

Подаючи ще деякі вказівки для Відділу, закінчила своє слово побажанням дальших успіхів.

Після коротенької дискусії голова Контрольної Комісії Надія Кух подала, що книги протоколів, касова і всі прилоги провірено, і знайдено все у взірцевому порядку, схвалює діяльність Управи, зокрема відзначено зразкове ведення фінансової частини, і запропонувала абсолюторію уступаючій Управі, що було прийнято одноголосно.

На внесок голови номінаційної Комісії Дарії Кравченюк, по довгих торгах переобрано Управу з деякими змінами, перенесеннями в такому складі:

Євгенія Єнсен — голова; Дарія Кравченюк — заступниця голови; Степанія Штомпіль — секретарка; Галина Гаврилюк — фінансова - касир; Ніна Ковбаснюк — культ.-осв. - інпрезова реф.; Галина Білик — організаційна реф.; Клявдія Салюк — пресова реф.; Надія Вербяна — заступниця прес. реф.; Параскевія Шеремета — суспільна опіка; Ганна Вішка — господарська реф. Контрольна комісія: Ірина Качмарська — голова; Дарія Яременко, Юлія Демченко — члени. Вільні члени — Анна Карий, Анна Одуляк, Ольга Вітер і Степанія Білоус.

Переобрана голова Є. Єнсен подякувала за довір'я та уважає, що час подумати про зміну.

Заявляє, що найближчою імпрезою Відділу буде запланована виставка Народного Мистецтва, яка відбудеться в місцевій бібліотеці „Файф корнерс Арт сентер", а дальший плян праці буде поданий на найближчому засіданні Управи, яке намічено на день 16 лютого ц. р. На цьому збори закрито, які закінчено відспіванням гимну Союзу Українок.

Опісля господарська референтка Гандзя Вішка з поміччю других пань гостили часм, кавою та солодким при товариських і веселих розмовах.

Клявдія Т. Салюк
прес. реф.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зібрані в одній книжці, дають огляд, очевидно неповний, нашої літератури.

Більшість цих оглядів була друкована в різних роках і в різних пресових органах, в тому і в „Свободі". Згадаємо хоч деяких авторів: Докія Гуменна, Алла Коссовська, Ганна Черінь, Олег Ольжич, В. Винниченко, Борис Олександрів, Леонід Полтава, В. Чапленко, В. Несторович та ще коло 30 інших авторів.

А. Юриняк своїм „Критичним пером" оцінює вартості твору та одночасно придивляється, якими мистецькими засобами автори стараються впливати на читачів. Автор старається бути об'єктивним в оцінці творів. Про це найкраще свідчить рецензія на збірку поезій Ганни Черінь „Чорнозем" (автор не подає років, коли появлялися ним рецензовані книжки!). Довшу рецензію, на 18-ох сторінках, Юриняк закінчив так:

„Декому ця стаття може видатись „прискіпливою" (особливо в порівнянні з тими похвальними загальниками інших рецензентів, що досі писали про „Чорнозем"), мовляв„ — недоброзичлива стаття. Тому ми хочемо ще раз нагадати обов'язкову настанову літературної критики. Її дуже добре зформулював Д. Грушецький в „Свободі" у статті „Наші рецензії" („Свобода", ч. 212, 1962). Там Д. Грушецький писав:

„Рецензент мусить пам'ятати, що він у певній мірі є співтворцем літературних творів і його роля в літературі може мати велике значення. Він повинен змагати до того, щоб бути добрим керівником і виховником... Але все мусить бути обґрунтоване сумлінною аналізою, щоб було видно, чому добре і чому погано". А. Юриняк заявляє, що ця „принципова настанова була і є для нього дороговказом".

Він мав відвагу сказати правду редакторові „Нових днів" П. Волинякові, який просив про „Критичні завваги" й поради. Вся преса в інтересі соборности, мовчала про витівки Волиняка, а А. Юриняк бачив у „Нових днях" щоразове „підсичування давно вже неактуальних „східняцько - західняцьких" непорозумінь та взаємопретенсій; постійне наголошування вищости „центральних земель" України супроти „переферійних", ґльорифікацію православія супроти католицизму і т. д."

А. Юриняк правдиво оцінює так звану „модерну" нашу поезію, головним чином поему Емми Андієвської під заг. „Криза з базарів Страшного суду" („Сучасність", 1966, ч. I.) та прозовий твір Юрія Тарнавського під заг. „Вез Еспанії" („Сучасність", 1968, чч. 5, 6, 10, 11). Юриняк наводить довші цитати з вищезгаданих „літературних творів", і ми можемо дивуватися, як могла численна редакційна колеґія прийняти до друку те, чого сама не розуміє, бо цього ніхто не може розуміти...

Книжка Анатоля Юриняка „Критичним пером" цінна тим, що в ній зібрано багато преціннного матеріялу, який був друкований в періодичних виданнях. Автор свідомий того, що літературна критика не належить до точних наук, і тому він не уважає себе непомильним, хоч пише свої оцінки згідно зі своїм „критичним сумлінням", не звертаючи уваги на позамистецькі міркування та на „приятельські" взаємини з авторами.

Очевидно, що автори не завжди вдоволені з такої настанови Юриняка, і тому він деколи мав неприємність з їх боку. Та це „приємність" кожного рецензента...

Автори дуже рідко з вдоволенням сприймають уваги рецензента, вони чекають на 105-відсоткову похвалу.

СПОРТ

ГАКІВКА

„Чорноморська Січ" — „Лайонс" Вестфілд 5:0 (1:0, 2:0, 2:0)

Елизабет 21-го січня 1975 — Після кількатижневої перерви розпочалися дальші лігові „баталії" в Гаківковій Лізі Юньйон Кавнті. „Ч. Січ" на цей раз, припали відплатні змагання з слабшим клюбом „Лайонс" з Вестфілду, який в зустрічі, все таки прагнув зреванжуватися за попередню високу поразку, але й цим разом „Січовики" розгромили його сухим вислідом — 5:0. Вправді перерва в лігових грах, дещо відбилася на фізичній кондиції українських гаківкарів, що можна було зауважити в їх грі, особливо в І періоді в якому, все таки Біґановський з асисти Голюки здобув для „Ч. Січі" ведення 1:0. У двох дальших періодах „Січовики" грали в швидшому темпі і кінчали свої акції численними стрілами по воротах господарів.

В ІІ періоді чергові ґолі для гостей здобули: Бронкат з асисти Олійника і Семанишин з подачі Мушата.

У ІІІ періоді Петро Мельник з асисти Олійника підніс рахунок до 4:0 і врешті Олійник з асисти І. Суровича встановив вислід зустрічі 5:0.

„Чорноморська Січ" — Ню Провіденс Г.К 6:7 (0:2, 2:2, 4:3)

Елізабет 28 січня 1975 — У чергових першенських змаганнях з гаківковим клюбом Ню Провіденс, повторилася минулорічна історія, коли цей клюб виборов несподівану перемогу з безконкуренційними тоді „Січовиками" 3:2. У звітовій зустрічі „Ч. Січ" мала в грі значну перевагу, а наші офензивні лінії ввесь час непокоїли воротаря господарів, якого примусили п'ятикратно витягати кружок із сітки воріт, — одначе перемогу осягнув клюб Ню Провіденс. Завдяки слабій і повільній грі оборонця „Ч. Січі" — І. Суровича, господарі кожночасно закінчували свої акції ґолями, два з яких в останніх хвилинах зустрічі були для Ню Провіденс — переможними.

Перший період закінчився при стані 2:0 для господарів. У П періоді Олійник з власної акції і Мушато з асисти Кузева, відкрили конто ґолів для „Ч. Січі", одначе Ню Провіденс здобули дальших два ґолі.

В ІІІ періоді на початку „Ч. Січ" вирівняла вислід і врешті вела, що його здобули Олійник з асисти Мельника, Семанишин від Олійника, Будний з подачі Квіна і Кросінґер з асисти Будного.

В останніх хвилинах, коли „Січовики" мали двох покараних змагунів, Ню Провіденс, вповні використав цю можливість, як і слабу гру вже згаданого оборонця, стріливши вирівнюючого і остаточно переможнього ґоля змагань.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Біґановський, Будний, Дзіман, Голюка, Ґудак, Кулик, Мушато, Куровицький, Квін, Лящук, Масій, І. Сурович, Семанишин, Семенюк, Олійник, Смоковський, Бронкат, Заліско. Менаджер Петро Семенюк, тренер Д. Сурович.

І чоловіча відбиванкова дружина учасником Турніру Дженкінса в Бінгамптоні, Н. Й.

Дня 25-го січня ц. р., І-ша чоловіча дружина взяла участь у великому, річному турнірі Дженкінса в Бінгамптоні, що його влаштував місцевий клюб УМСА.

Як і в попередніх роках, цей турнір, санкціонований Відбиванковою Асоціяцією ЗСА, стягнув 10 найкращих відбиванкових клюбів Східньої Америки, що змагалися в двох рівнорядних дивізіях, по закінченні яких дві чолові дружини, автоматично входили до фінальних гор. В дивізії, в якій виступала „Ч. Січ", змагалися: УМСА Бінґгамптон, „Вандербілт" Н. Й. Оттава-Канада, „Чайка" Меріленд. В грах за першенство дивізії „Ч. Січ" осягнула такі висліди: перемогла УМСА Бінґгамптон 15:10 — 15:10, „Чайку" Меріленд 15:13 і 15:2, ремісувала з Оттавою 15:7 і 14:16 та програла з Вандербілт 13:15 і 12:15. Згідно з цими вислідами — Вандербілт і „Ч. Січ" ввійшли з тієї дивізії до фінальних гор, в яких „Ч. Січ" програвши з УМСА Вест Сайд, Н. И., зайняла ІІІ місце турніру.

1. УМСА Вест Сайд. Н. Й.
2. Вандербілт, Н. Й.
3. Ч. Січ, Нюарк

У півфінальній зустрічі з Вест Сайд „Ч. Січ" програла „тісним вислідом: 13:15, 12:-15. В складі „Ч. Січі" на особливе відзначення заслужили; брати — Нестор і Маркіян Паславські обидва вихованці Т-ва ва Ярослав Тушик, визначний відбиванкар чесько-українського походження, що в цьому році ввійшов до складу дружини, він теж є одним з тренерів жіночих дружин „Ч. Січі". Крім згаданих в складі І чоловічої дружини виступають в цьому сезоні: Л. Олесницький, П. Круґер, Ю. Вишиґонов, Ю. Темницький, В. Саварин, Д. Чіх, М. Шапіро і А. Голинський.

О. Твардовський

Департамент справедливости пропонує заборонити затруднення нелеґальних іміґрантів

Вашингтон. — Департамент справедливости запропонував, щоб всі особи, які стараються одержати працю на терені ЗСА, документально доказали своє американське громадянство, або свій леґальний чужинецький статус, щоб в такий спосіб запобігти приниманню на працю великої скількости людей, які прибули до Америки нелеґально. Виконуючий обов'язки ґенерального прокуратора Лоренс Сільберман у вівторок, 4-го лютого, сказав підкомісії Палати Репрезентантів для справ іміґрації, що коло 1-го мільйона нелеґальних іміґрантів тепер занимають праці, які повинні бути обсаджені американськими громадянами, або неґромадянами, які леґально поселились в цій країні. Згідно з інформаціями Іміґраційної і Натуралізаційної Служби, в Америці тепер перебуває від 4 до 12 мільйонів осіб, які прибули до країни нелеґальними способами. Прокуратор Сільберман сказав, що затривоження таким великим числом нелеґальних іміґрантів зросло з уваги на поширення безробіття протягом останніх кількох місяців. Все більше американських громадян і леґальних поселенців нарікають представникам Департаменту справедливости, що вони позбавлені праці, бо нелеґальні іміґранти із пофальшованими документами позанимали багато поплатних позицій.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АЛЕКСАНДЕР БУЯНОВ, — член УНС Відд. ч. 476 Т-ва Бр. св. арх. Михаїла в Гудсон, Н.Й. Помер 28 листопада 1974 р. на 67 році життя. Покійний народився в 1907 році в Києві, Україна, і став членом УНСоюзу в 1951 р. Полишив у смутку дружину Євдокію, 2 сини: Віктора і Петра. Похорон відбувся 30 листопада 1974 р. на цвинтарі св. арх. Михаїла в Гудсон Сіті Парк.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

СТЕПАН ДЕМОСЮК, — член УНС Відд. ч. 465 Т-ва ім. Івана Франка в Ляшін, Кве. Помер 3-го грудня 1974 р. на 63 р. ж. Покійний народився в 1911 р. в Володимирі Волинськім, Україна і став членом УНСоюзу в 1963 р. Полишив у смутку дружину Василину і доньку Олену, рідню в Україні та приятелів. Похорон відбувся 6-го грудня 1974 р. на цвинтарі при вул. Дафкорт в Ляшін.
Вічна Йому Пам'ять!
Текля Мороз

СТЕФАН ЦЕПКО, — член УНС Відділ ч. 205 Б-ва Сошествія св. Духа в Акрон, Огайо. Помер 16 грудня 1974 р. на 66 р. ж. Покійний нар. в 1908 р. в Піцбурґ, Пенсильванія і став членом УНСоюзу в 1948 р. Полишив у смутку дружину Анну, 3 дочки і сина, рівнож сестру Марію і 8 внуків. Похорон відбувся 19 грудня 1974 р. на цвинтарі Голи Крос в Акрон, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Мотрович

СТЕПАН ГЕРЕҐА, — член УНС Відд. ч. 316 Т-ва Укр. Народний Дім в Рочестері. Помер 22 вересня 1974 р. на 79 р. ж. Покійний народився в 1894 р. в Дібринові пов. Рогатин, Галичина, і став членом УНСоюзу в 1915 р. Полишив у смутку дружину Катерину, синів Дмитра і Василя, внуків. Похорон відбувся 25 вересня 1974 р. на цвинтарі Голи Сепульхре в Рочестері.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ВАСИЛЬ БУСЬКО, — член УНС Відд. ч. 468 Т-ва ім. Євгена Коновальця. Помер в серпні 1974 на 82 році життя. Полишив у смутку дружину Маґду, трьох Синів і 8 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі в Сан Кателінес.
Секретар Відділу

МИХАЙЛО ХОМИК, — член УНС Відд. ч. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па. Помер 10 січня 1975 р. на 81 році життя. Покійний народився в 1892 р. в селі Перемуш, Україна, і став членом УНСоюзу в 1918 р. Полишив у смутку 3 синів: Івана, Михайла і Степана. Похорон відбувся 13 січня 1975 р. на укр. православному цвинтарі св. Марії в Вайтголл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

КАТЕРИНА ІВАНІВ, — членка УНС Відд. ч. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па. Померла 12-го січня 1975 р. на 77 р. ж. Покійна народилася в 1897 р. у Львові, Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1924 р. Полишила в смутку 3-ох синів: Михайла, Івана і Степана. Похорон відбувся 16-го січня 1975 р. на укр. православному цвинтарі св. Марії в Вайтголл, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ІВАН С. ПАНЧИШИН, член УНС Відд. ч. 385 Т-ва Запорожська Січ в Міннеаполіс. Помер 24 грудня 1974 р. на 55 році життя. Покійний народився в Міннеаполіс і став членом УНСоюзу в 1939 р. Полишив у смутку дружину Евелін, дев'ять дітей і багато кревних. Похорон відбувся 28 грудня 1974 р. на цвинтарі в Оссіо — Міннесота.
Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Карпяк

ІЛЯРІЙ ЧУЧМАН, — член УНС Відд. ч. 397 Т-ва ім. св. Ольги в Філядельфії. Помер 9-го січня 1975 р. на 74 році життя. Покійний народився в 1900 р. в Буську, Камінка Струмілова, Галичина і став членом УНСоюзу в 1956 році. Полишив у смутку дружину Іванну, доньку Надію, синів Ігоря, Льва з дружиною Ліндою та рідню в ЗСА й Україні. Похорон відбувся 11-го січня 1975 р. на укр. кат. цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, біля Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Нич

АГАФІЯ КУЧМИЙ, — членка УНС Відд. ч. 316 Т-ва Укр. Народний Дім у Рочестері. Померла 11-го січня 1975 р. на 86 році життя. Покійна народилася в 1891 р. в Пукові пов. Рогатин, Галичина і стала членкою УНСоюзу в 1925 р. Полишила в смутку внуків і братанка. Похорон відбувся 15 січня 1975 р. на цвинтарі Голи Сепульхре в Рочестері.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ІРЕНА ДОЛГИЙ, — членка УНС Відд. ч. 240 Т-ва Євгена Коновальця в Кливленді. Померла 20-го січня 1975 р. на 80-ому році життя. Покійна народилася в 1894 році в Бережниці (Львів) і стала членкою УНСоюзу в 1954 р. Полишила в смутку сина Євгена, Сергія, внуків Олю і Андрія та близьку і дальшу родину в Америці, Канаді і в Україні. Похорон відбувся 23 січня 1975 р. на цвинтарі св. Андрея в Пармі.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

МИХАЙЛО ЄДЛИЦЬКИЙ, — член УНС Відд. ч. 248 Т-ва св. Михаїла в Чикаґо, Ілл. Помер 10-го січня 1975 р. на 66-ому році життя. Покійний народився в 1909 р. в Україні і став членом УНСоюзу в 1971 р. Полишив у смутку дружину, сина і родину на Україні, брата з родиною в Чикаґо. Похорон відбувся 13-го січня 1975 р. на цвинтарі св. Марії в Еверґрін Парк, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

СТЕЛЛА КУЧЕРА, — членка УНС Відд. ч. 94 Т-ва Маркіяна Шашкевича в Гамтрамк. Померла 31-го грудня 1974 р. на 48-ому році життя. Покійна народилася в 1926 році в Детройт і стала членкою УНСоюзу в 1964 р. Полишила в смутку мужа Альойзого, доньку Христину і сина Иосипа; мати Олену і Сестру Ольгу. Похорон відбувся 3-го січня 1975 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройт.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ТЕОДОР ЛЮШ, — член УНС Відд. ч. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па. Помер 15 грудня 1974 р. на 77-ому році життя. Покійний народився в 1896 р. в Параміш і став членом УНСоюзу в 1924 р. Полишив у смутку Марію ЛЮШ, Софію Леман і Івана ЛЮШ. Похорон відбувся 18 грудня 1974 р. на укр. прав. цвинтарі св. Марії в Вайтголл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Іван Гуцайлюк

АНАСТАЗІЯ БІЛЕНЬКА, — членка УНС Відд. ч. 325 Т-ва Запорожська Січ в Брукліні, Н.Й. Померла 30-го грудня 1974 р. на 79-ому році життя. Покійна народилася 1895 року на Україні. Полишила в смутку мужа Еміліяна, синів Степана і Антона та 4-ох онуків. Похорон відбувся 2 січня 1975 р. на цвинтарі св. Івана в Міддле Вілядж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 9-го ЛЮТОГО 1975 р.

НЮ ВРИТАН, Конн. Річні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 254 Відд. о год. 3-ій по пол. в Горожанському Клюбі, 39 Oak St. На порядку: звіт Управи та вибір нової 1975 р. П. Селемля, предс., А. Кобеля, кас., В. Романишин, фін. секр., С. Рочняк, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 11:30 рано, зараз по Сл. Божій в парафіяльній залі церкви св. Иосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Річні загальні збори Б-ва св. Михаїла 209 Відд. о год. 7-ій веч. в Укр. Амер. Клюбі при 728 Рузевелт Аве. На порядку: вибір Управи на 1975 рік та інші важні справи. Проситься чл. прибути. Ст. Матлаґа, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 219 Відд. о год. 12 дня в укр. правосл. церкві св. Вознесіння на Ірвінґтон вулиці в Мейплвуд, Н. Дж. Проситься чл. прибути. — Марія Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛЮТОГО 1975 р.

ДЕНВЕР, Коло. Річні збори 226 Відд. о год. 4-ій по пол. в приміщенні укр. кат. церкви при 41-ій Авеню і Шошон вул. Проситься чл. прибути. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Иосафата 217 Відд. о год. 2 по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 292 Гудсон Аве. Управа на 1975 р.: К. Шевчук, предс., С. Васьків, заст., Т. Кубарич, фін. секр., В. Великович, заст., М. Яремчук, рек. секр., Ст. Мартинюк, кас. К. Комісія: Р. Пристай, гол., Д. Мартинюк і А. Задорецький, чл. Опікун хворих Н. Лущишин. Проситься вирівняти вкладки. — Управа.

ГАРТФОРД, Конн. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 277 Відд. о год. 2:30 по пол. На порядку: звіти і вибір Управи на 1975 р. Проситься чл. прибути. — С. Кравець, секр.

НЕДІЛЯ, 23-го ЛЮТОГО 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Орлик 27 Відділ о год. 1:15 по пол. в залі Чорн. Січі при 686 Сенфорд Аве. Проситься членство прибути точно. В. Сенежак, предс., Л. Олесницька, секр.

ТАРЗАН, 7250. ДВІ САМІТНІ ПОСТАТІ

„Чорний Михайло" особисто супроводжав їх, щоб запевнити, що вони щасливо дістануться на сушу".

„Нарешті прийшов момент, коли ввесь їхній багаж був вже вивантажений".

„Тоді дві самітні постаті дивилися, як човни відпливали все далі і далі... Здригаюсь тільки від однієї думки, як вони почувалися!"